

Työkirja rahoitusvalmiuden kehittämiseen

Osa 5: Joukkorahoitus

Hyvässä joukkorahoituskampanjassa esitellään hanke ytimekkäästi, mutta kattavasti. Tämä tarkistuslista toimii apuna kampanjan luonnostelussa. Kaikkien otsikoiden alle ei tarvitse olla vastausta heti, tärkeintä on, että ensimmäinen, karkea versio syntyy - sen voi sitten helposti näyttää muille, saada palautetta ja uusia ideoita.

Sisällysluettelo

[Työkirja rahoitusvalmiuden kehittämiseen](#)

[I Kampanjan tarina](#)

- [1. Tarina pähkinänkuoressa](#)
- [2. Kenelle?](#)
- [3. Tekijät](#)
 - [7.1. Henkilöiden esittely](#)
 - [7.2 Kuvat / videot henkilöistä ja tarinasta](#)
- [4. Sijainti](#)
- [5. Kampanjan nimi](#)
- [6. Slogan](#)
- [7. Kuva](#)
- [8. Sosiaalisen median yhteydet](#)
- [9. Mitä muut sanovat?](#)

[II Rahoitusvaihtoehdot](#)

- [10.1 Vastikkeet](#)
- [10.2 Laina](#)
- [10.3 Osake](#)

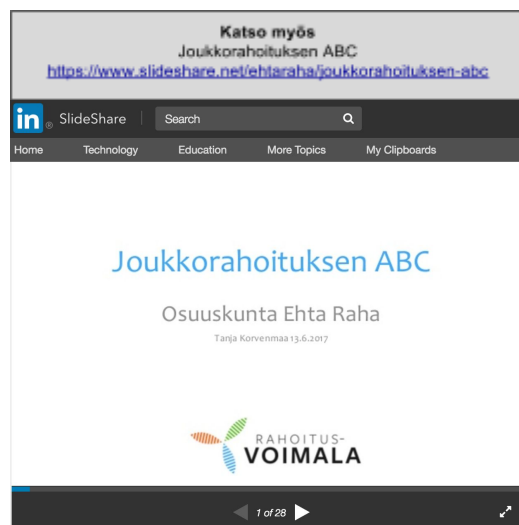
[III Talouden luvut ja investoinnin vaikutus](#)

- [11. Rahoitustarve](#)
- [12. Talouden luvut](#)
- [13. Rahoituksen vaikutus toimintaan](#)
- [14. Toiminnan vaikutus maailmaan](#)

[IV Tarkempaa tietoa hankkeen yksityiskohdista](#)

- [15. Miten onnistunut hanke tulee toimimaan?](#)
- [16. Hankkeen askelmerkit ja virstanpylväät](#)
- [17. Riskit ja niihin varautuminen](#)
- [18. Seurantaryhmä](#)

[IV Perustietoasiakirja](#)

I Kampanjan tarina

1. Tarina pähkinänkuoressa

Miksi rahoitusta haetaan? Mihin raha käytetään? Miksi se on tärkeää juuri nyt? Millaisia unelmia ja tarpeita rahoitus tulee täyttämään kampanjan järjestäjälle? Mikä on kampanjan pitkän tähtäimen vaikutus?

2. Kenelle?

Millaisia ihmisiä ovat he, joiden pitäisi ehdottomasti olla mukana kampanjassa ja ehkä toiminnassa jatkossakin? Mille yleisölle ja yhteisölle viesti on suunnattu? Mitä he ajattelevat, missä he liikkuvat, mitä he lukevat, kuulevat, tuntevat päivittäisessä elämässään? Miksi he tulevat mukaan? Mitä he tarvitsevat ja millaista arvoa he tästä kampanjasta saavat?

3. Tekijät

Henkilöiden esittely. Kuvat / videot henkilöistä ja tarinasta. Sitoutuminen, innostus ja taito näkyviin!

4. Sijainti

Jos sijainnilla on merkitystä, kannattaa perustella se. Miten hanke muuttaa paikallista taloutta tai kulttuuria? Millainen paikallinen historia taustalla on?

5. Kampanjan nimi

6. Slogan

7. Kuva

8. Sosiaalisen median yhteydet

Projektin oma verkkosivu, Facebook -sivu tai -ryhmä, Twitter, Instagram yms. kanavat, mistä pääsee tutkimaan projektia lähempää ja pysyy ajan tasalla kaikista

kuulumisista. Mitä kanavia käytetään kampanjan aikana? Entä kampanjan jälkeen, millä kanavilla keskustelua on helppo jatkaa?

9. Mitä muut sanovat?

Jos hankkeen toiminnasta tai investointisuunnitelmasta on jo olemassa olevaa palautetta asiakkaalta tai yhteisön jäseneltä, saisiko heidän kommenttiaan lainata? Onko hankkeesta kirjoitettu lehtijuttuja tai arvosteluja? Millaisia muita näkökulmia hankkeen esittelyyn voisi tuoda?

II Rahoitusvaihtoehdot

Millainen rahoitus parhaiten sopisi hankkeellesi? Rahoituksen muodolla voi olla hyvinkin iso merkitys tulevaan muotoon ja toimintaan, ja toisaalta on hyvä katsoa omaan nykyiseen toimintaympäristöön ja miettiä millainen rakenne siinä luonnistuisi parhaiten.

10.1 Vastikepohjainen joukkorahoitus

Tilaamalla tuotetta ennakoon kuluttajat osoittavat osaltaan sen kysynnän markkinoilla. Vastikepohjainen kampanja ei synnytä omistajuussuhdetta yritykseen.

- Suunnittele vastikkeet hyvin ja rahoittajien tarpeita ajatellen
- Mikä on minimisumma, jolla saat vastikkeet toimitettua rahoittajille ilman tappiota?
- Millaisia kustannuksia tulee? (Valmistus, toimitus, verkkomaksujen provisiot)
- Mistä summasta maksat arvonlisäveroa?

10.2 Lainapohjainen joukkorahoitus

Pankkilainan sijaan lainaa pyydetään joukolta ihmisiä. Vieraan pääoman ehtoista rahoitusta investointeihin tai kehittämiseen, siltarahoitusta esim. Hankerahoitukseen. Ks. valtiovarainministeriön asetus joukkorahoituksen saajan tiedonantovelvollisuudesta tämän dokumentin viimeisessä osassa.

- Ei synnytä omistajuussuhdetta, mutta synnyttää pidempiaikaisen suhteen kuin ennakkomyynti
- Millaisia riskejä toiminnassa on?
- Millaista korkoa voisit lainalle maksaa?
- Milloin voisit maksaa lainan takaisin?

10.3 Osakepohjainen joukkorahoitus

Osakeyhtiöille ja osuuskunnille. Myydään osakkeita enkelisijoittajien lisäksi tai sijaan suurelle joukolle ihmisiä. Oman pääoman ehtoista rahoitusta kehittämiseen tai investointeihin. Voidaan sitouttaa joukko ihmisiä toimintaan omistajan roolissa. Yhtiöjärjestyksessä on myös mahdollista määritellä osa osakkeista äänivallattomiksi. Ks. valtiovarainministeriön asetus joukkorahoituksen saajan tiedonantovelvollisuudesta tämän dokumentin viimeisessä osassa.

- Miten uudet omistajat tulisivat mukaan toimintaan?
- Millaisia tuotto-odotuksia toiminnalla on?
- Millaisia riskejä toimintaan liittyy?
- Millaiset jälkimarkkinat osakkeilla voisi olla?

III Talouden luvut ja investoinnin vaikutus

11. Rahoitustarve

Paljonko rahoitusta tarvitaan? Mihin raha tarkalleen ottaen käytetään? Koostuuko rahoitus useista eri osista vai haetaanko koko summaa kerralla? Voisiko tarpeen visualisoida, piirtää kuva tulevasta, toimivasta uudesta investoinnista?

12. Talouden luvut

- Tämänhetkinen taloudellinen tilanne: viimeisin tilinpäätös, tulos, tase
- Investointilaskelma
- Budjettiskenaariot, esim. asiakasmäärä säilyy ennallaan, asiakasmäärä laskee, asiakasmäärä kasvaa.

13. Rahoituksen vaikutus toimintaan

Miten uusi rahoitus vaikuttaa hankkeen talouteen, toimintaan, ihmisiin?

14. Toiminnan vaikutus maailmaan

Yhteiskunnallisten tai paikallisten yritysten rahoittajat usein haluavat saada konkreettisia todisteita toiminnan vaikutuksista, varsinkin jos heille rahallisen tuoton sijaan tai lisäksi luvataan konkreettisia vaikutuksia yhteiskunnallisiin, ekologisiin tai sosiaalisiin ongelmiin. Onko toiminnalla yhteiskunnallisia, ekologisia tai sosiaalisia vaikutuksia? Millaisia? Miten näitä vaikutuksia seurataan ja arvioidaan?

IV Tarkempaa tietoa hankkeen yksityiskohdista

15. Miten onnistunut hanke tulee toimimaan?

Retki tulevaisuuteen: miltä elämä näyttää sitten, kun rahoitus on toteutunut ja haaveiltu hanke toteutunut? Mitä toimintoja on syntynyt? Mitä maisemassa näkyy? Ketkä ovat paikalla? Mitä ihmiset kokevat ja tekevät? Miten paikallinen ekosysteemi on muuttunut?

16. Hankkeen askelmerkit ja virstanpylväät

Onko hankkeessa konkreettisia etappeja, joiden toteutumisesta olisi hauskaa ja kiinnostavaa kuulla raporteja? Mitä olisi syytä juhlia? Voidaanko rahoituksen toteutumisesta kertoa tarinaa virstanpylväiden kautta, esim. "Nyt ollaan saatu rahoitettua leipomoon uusi uuni, vielä tarvitaan taikinakone ja leipurin ensimmäinen palkka."

17. Riskit ja niihin varautuminen

Rahoittamisessa luottamus ja avoimuus on tärkeää, sillä sijoittaja ottaa riskin sijoittaessaan rahansa. Jos rahoitettavalle hankkeelle tapahtuu jotain, voi sijoittaja menettää rahansa kokonaan. Ennen rahoituskierroksen aloittamista arvioidaan hankkeeseen liittyvät riskit ja tehdään välttämis- ja varautumissuunnitelmat.

Riskeistä on tiedotettava avoimesti joukkorahoituskampanjan alusta saakka, samoin kuin kaikista muutoksista olosuhteissa. Koettelemuksiin on varauduttava myös budjetissa.

Avoimuus rakentaa perustaa luottamukselle ja lisää kykyä toipua erilaisista koettelemuksista.

Sijoittajalla voi olla rahan lisäksi muutakin annettavaa: taitoja, suhteita, aikaa tai työkaluja joiden avulla koettelemuksiin voidaan varautua paremmin.

Mitä useammasta näkökulmasta riskejä tarkastellaan, sen parempi. On syytä ottaa jokainen työntekijä tai työryhmän jäsen mukaan keskusteluun, kysyä asiakkailta tai muilta sidosryhmien jäseniltä ja tarvittaessa pyytää asiantuntija tarkastelemaan toimintaa koettelemusten näkökulmasta.

18. Seurantaryhmä

Erityisesti osake- ja lainamuotoisessa yhteisörahoituksessa voidaan perustaa hankkeelle sijoittajista koostuva ryhmä, joka seuraa investoinnin toteutumista tutustumalla asiakirjoihin ja suunnitelmiin ja vierailemalla paikan päällä.

Seurantaryhmään osallistuminen voi olla todella tärkeää joillekin sijoittajille ja tarjoaa kanavan päästä aitoon yhteyteen projektin toteuttajien kanssa. Jotta seurantaryhmään osallistuminen olisi houkuttelevaa ja yksinkertaista, tehdään sen toimintasuunnitelma jo valmiiksi: koska seurantaryhmä tapaa, paljonko aikaa se vaatii, mitä ryhmäläisiltä odotetaan?

IV Perustietoasiakirja

Jos kyseessä on laina- tai osakemuotoinen joukkorahoitus. Valtiovarainministeriön asetus joukkorahoituksen saajan tiedonantovelvollisuudesta. Max. 6 sivua

Perustiedot

- joukkorahoituksen saajan nimi
- tarjottava sijoituskohde
- kerättävien varojen määrä
- kerättävien varojen käyttötarkoitus
- joukkorahoituksen välittäjän nimi

Tiedot joukkorahoituksen saajasta

- Joukkorahoituksen saajan toiminimi, yhteisötunnus ja yhteystiedot
- Oikeudellinen muoto, kotipaikka ja rekisteröimispäivä
- Hallitus, toimitusjohtaja ja tilintarkastaja
- Suurimmat omistajat ja niiden omistus ja ääniosuudet
- Kuuluminen konserniin
- Liiketoiminnan kuvaus
- Taloudellisen tilanteen kuvaus
 - Pitää sisältää tiedot joukkorahoituksen saajan tuloksesta, varoista, veloista ja vastuista
- Merkittävät viimeaikaiset tapahtumat
- Lisätiedot kerättävien varojen käyttötarkoituksesta.

Muut tiedot

- Maininta: “Nämä joukkorahoituksen saajan ja sijoituskohteen perustiedot ovat ajan tasalla,” ja maininnan jälkeen;
- Päivämäärä, jolloin perustietoasiakirja on julkaistu.
- Mistä ja miten saa veloituksetta lisätietoa sekä joukkorahoituksen saajasta että joukkorahoituksen välittäjästä ja sen oman tiedonantovelvollisuutensa nojalla antamista tiedoista.
- Perustietoasiakirjassa saa olla viittauksia muihin lähteisiin, joista sijoittajat saavat lisätietoa, mutta sijoittajalle annettavien oikeiden ja riittävien tietojen on sisällyttävä perustietoasiakirjaan.
- Viimeisin tilinpäätös, yhtiöjärjestyksensä tai muu sitä vastaava asiakirja ja kaupparekisteriote on oltava sijoittajien saatavilla.
- Tiedot sijoituskohteesta ja tarjoamisesta

- 1) sijoituskohteen tuottamat keskeiset oikeudet ja rajoitukset sekä ominaisuudet (siirtokelpoisuus, osakkeiden tuottama äänivalta sekä sijoituskohteen ollessa laina sen oletettu tuotto ja mahdollinen vakuudellisuus);
- 2) tarjottavien sijoituskohteiden kokonaismäärä;
- 3) merkintähinta;
- 4) sijoittajalta veloittavat kulut;
- 5) merkintä- ja maksuehdot;
- 6) merkintöjen hyväksyminen ja sijoituskohteiden toimittaminen sijoittajille;
- 7) muut tarjouksen erityiset ehdot;
- 8) asiakasvarojen hallinnointia koskevat tiedot;
- 9) sijoituskohteen verokohtelu lyhyesti.

Liiketoimintaan ja sijoituskohteeseen liittyvät keskeiset riskit

Perustietoasiakirjaan on otettava seuraavista maininnoista ne, joissa tarkoitetut riskit liittyvät tarjottavana olevaan sijoitukseen

- Voit menettää sijoittamasi pääoman osittain tai kokonaan
- Et välttämättä saa sijoituksellesi lainkaan tuottoa
- Et ehkä pysty myymään sijoituskohdetta haluamasi hetkenä tai ollenkaan
- Sijoituskohteen luovutettavuutta on rajoitettu
- Joukkorahoituksen saajalla ei ole vakiintunutta liiketoimintaa
- Et voi käyttää äänivaltaa joukkorahoituksen saajassa
- Joukkorahoituksen saaja on hakeutunut yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) mukaiseen saneerausmenettelyyn.

Tiedot takaajasta ja vakuudesta

- Jos sijoituskohteella on takaaja tai vakuus, perustietoasiakirjaan on sisällytettävä tiedot takaajasta tai vakuudesta